

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:r 62 (637).

LÖRDAGEN DEN 5 AUGUSTI 1899.

12:TE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 5:— IDUNS MODETIDN. MED PLAN- SCHER OCH HANDARB. ... » 5:— IDUNS MODETID, UTAN PL. ... » 3:—	UTGIFNINGSDAGAR: HVARJE ONSDAG OCH LÖRDAG. LÖSNUMMRIS: 8 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÅKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR. ÖPPNA KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM, IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
--	---	---	--	---

LOUISE RUDIN, FÖDD MAULE.

BLAND DE MÅNGA, öfver hvilka det betydelsefulla korset under innevarande år ristats, är också den kvinna, hvars bild här möter oss, den allmänt kände teologie professorn i Upsala, W. Rudins högt värderade maka. Redan det, att hon under en lång följd af år stått som en trogen hjälp vid sidan af en man, som gjort en så stor insats i vår tids andliga utveckling, har gjort henne till en bekant personlighet, hvartill sedan kommit de egenskaper, som satt henne i stånd att vara det.

Familjen Maule härstammar från Normandie, där en liten stad med detta namn ännu finnes. En skotsk lord bär ännu namnet Maule. I en äldre årgång af svenska adelskalendern läses: »Släkten Maule härstammar från en urgammal skotsk förnämlig ätt, ursprungligen från Frankrike, introducerad på svenska Ridarhuset 1782». Traditionen omnämner till och med Vilhelm Eröfraren såsom en länk i familjekedjan, som har ännu flere medlemmar i Danmark. Louise Maules farfar var svensk sjökapten, och i familjens ägo finnas ännu flere dyrbarheter, som han hemfört från sina resor i östern. Dennes son, *James Maule*, bör-

jade sin bana i utrikesdepartementet under Carl Johans tid, hvarunder han äfven deltog i en beskickning till Berlin, då han gjorde bekantskap med en ung tyska, *Charlotte Holle*, med hvilken han ingick äktenskap. Genom något missnöje från konungens sida afbröts emellertid snart nog den unge Maules statsmannabana, till ersättning för hvilken han, efter tidens sed, hugnades med en postmästarbefattning, först i Köping, sedermera i Arboga. Här tillbragte han nu, i kretsen af en uppväxande familj, sitt återstående lif, för sitt vänsälla väsen värderad och aktad af alla, som kommo i beröring med honom. Det var och här, som den lilla Louise, tredje dottern i hemmet, först såg dagens ljus den 2 juli 1828. De unga döttrarna erhö, jämte en bror, en efter tidens fordringar god uppfostran, som i framtiden skulle sätta dem i stånd att som lärarinnor utgå i lifvet.

Såsom sådana begynte ock de flesta af dem tidigt ett själfständigt arbete i olika hem, men alltjämt förenade i den innerligaste syskonkärlek. Louise, som från de första ungdomsåren utmärkte sig för ett stilla, inåtvändt sinne med djupa, allvarliga tankar på tingen, hade flere platser, bland annat en hos en gammal familj Cederborgh på Wedevåg i Västmanland, och slutligen i syssloman Kallermans hus vid Upsala hospital, där hon var glad att hafva kommit i närheten af sin äldsta syster, gift med dåvarande teologie docenten, vice pastorn vid domkyrkan, numera biskop Rundgren i Karlstad. I detta hem öppnades för henne ett värderikt umgängeslif. Men äfven utom detsamma fann Louise en umgängeskrets af ett för henne alldeles nytt slag.

En andlig väckelse gick vid denna tid öfver studentlifvet i den uppsvenska universitetsstaden, och många af de män, som sedermera utgått såsom framstående församlingslärare eller verksamma ledare af ett nyvakadt kyrkligt lif inom olika samhällsklasser, ha räknats såsom mogna frukter häraf. Äfven flere kvinnor af den bildade klassen berördes af samma lifsfäkt.

Behovet af sammanslutning till gemensam uppbyggelse gjorde sig snart gällande inom denna krets och föranledde de på sin tid mycket omtalade sammankomsterna i den s. k. »Henschenska salen» och andra privata hus.

Louise kom nu i beröring med denna krets, och där möttes det andliga behov, som redan rödde sig inom henne, af en näring, som åtminstone tillfredsställde hennes dåvarande ställning. Hon upptog med begärlighet de sanningar, som där förkunnades, och de slogo allt fastare rot i hennes hjärta, där de, likt ett groende utsäde i beredd jord, uppspirade

i det nya lif, som från denna tid utvecklade sig i hela hennes lifsriktning. Denna befästades alltmer genom hennes kort därefter inträffade förlofning med den unge, rikt begäfvade studenten af östgöta nation, *Waldemar Rudin*.

Medan denne fullbordade sina akademiska studier och äfven vistades ett år vid universitetet i Aberdeen, på inbjudning af den s. k. »svenske professorn» i Skotland, *James Lumsden*, fortsatte hans trolofvade sin verksamhet, dels någon tid vid diakonissanstalten, under dess organisationsår, medan denna ännu var förlagd vid sin första station å Pilgatan på Kungsholmen i Stockholm, och dels såsom lärarinna i prostens Sundblads hus i Fröjereds prästgård i Skara stift, ett hem, som hon alltjämt med kärlek och tacksamhet erinrade sig.

Ändtligen hösten 1859 inträffade den tid, då de unga kunde fullborda sin förbindelse och tänka på att åt sig grunda ett eget hem, anspråklöst och enkelt, sådant vår tid sällan har att uppvisa. Båda hade lärt sig att försaka och visste, att den husliga lyckan icke består i dyrbara möbler och husgeråd eller i ett lefnadssätt efter denna världens fåfängliga väsen. Därför vågade de, äfven med ringa tillgångar, medan Rudin skötte föreståndareplatsen vid Fosterlandsstiftelsens expedition, bilda det lilla hemmet vid en af hufvudstadens aflägsna gator. En lyxartikel i deras hem var dock ett nytt, vackert piano, som vänners välvilja satte dem i stånd att skaffa sig. Här framlefde de ock i kärlek och förnöjsamhet några lyckliga år. Och Louise fick hjälpa sin man, som denna tid af hälsoskäl måste afhålla sig från offentligt predikande, att i ett hus, i samma gård där de bodde, anordna några enkla andaktsstunder för de ringaste bland de talrika hyresgästerna, och den man, som snart skulle såsom en eftersökt predikant för myllrande skaror uppträda i hufvudstadens största kyrkor, åtnöjde sig här att med samma lefvande förkunnelse om söndagsaftnarne frambara frälsningens ord till några fattiga gummor eller några grändernas barn.

Tanken på *hednamissionen* hade emellertid slagit allt djupare rot icke blott inom Fosterlandsstiftelsen, utan ock hos Sveriges missionsvänner i allmänhet, och kraftiga rop om inrättande af ett eget missionsinstitut förnummos från skilda delar af landet. Man beslöt ock efterhand att lyssna härtill, och sålunda öppnades redan 1862, i hyrd lokal, det första missionsinstitutet med Rudin till föreståndare.

Med glada förhoppningar om ett framgångsrikt arbete på detta fält emottog han den nya kallelsen efter att ett par gånger hafva

fått besöka flere utländska missionsanstalter och kraftigt understödd af sin trogna Louise, som äfven åtföljde honom på en af dessa resor, hvarunder de båda makarne djupt berördes af den gamle pastor Ludvig Harms i Hermansburg, som icke långt förut begynt en själfständig missionsverksamhet.

Det stora antal af ynglingar, som sökte inträde i missionskolan, gjorde, att man snart nog måste tänka på en utvidgning af densamma; med ifver sökte man ock efter en ny lokal för missionsinstitutet, tills man 1863 inköpte den skönt belägna egendomen Johannelund utanför Stockholm vid Ulfundasjön, dit institutet flyttades samma höst. Senare uppfördes där en större nybyggnad med ett kappell, där söndagliga gudstjänststunder höllas.

I detta nya hem öppnades ett vidt arbetsfält för Louise. Säsom husmoder hade hon att sörja icke blott för de dagliga måltiderna, utan ock för de stora tvätterna med allt, som hörde till dem af lagning och stoppning, under det hon på samma gång sökte bereda elevernas intellektuella utveckling och att framför allt deras kristliga lif och verkliga missionsinnesinne mer och mer skulle finna näring och mognad. Redan från tidiga år hade arbetet i söndagsskolan varit henne kärt, och äfven säsom gift hade hon icke helt kunnat lämna denna verksamhet, och de sex dagarnes tränga arbete kunde icke heller nu utestänga henne från detta den sjunde dagens. Hennes lif var ett lif i tjänande kärlek, som icke sökte *sitt*. På söndagsaftnarne i det nya missionshuset fick hon nu snart också hjälpa till att anordna särskilda missionsstunder för besökande vänner.

Sex år tillbragte sålunda de båda makarne på det vackra Johannelund, men här var icke heller sista stationen för en så rastlös verksamhet. En brytning i vissa åsikter mellan Rudin och Fosterlandsstiftelsens styrelse vålade, att han kom att lämna sin plats. Han gjorde det i visst förlitande på Herrens löfte att äfven hädanefter hafva ett arbetsfält i beredskap åt honom, och redan omedelbart efter afgörandet om hans flyttning kom kyrkoherden i Klara församling i Stockholm, doktor Grafström, med kallelse till honom att i tjänsten biträda den åldrige komminister Beckman i samma församling i hufvudstaden. Här blef nu predikoverksamheten det kall, som mera uteslutande tillkom honom, och snart fyllde lyssnande skaror hvarje söndag den rymliga kyrkan ända till trängsel. Utan tvifvel minnas ännu många med tacksam glädje dessa högtidsstunder, hvarifrån de måhända räkna djupa intryck för lifvet. Själfräknade ock Rudin denna tid för den rikaste i sitt lif, om hvilken han långt efteråt yttrat, att den var säsom en ständig söndag.

Emellertid upplefde makarne under dessa år en allvarlig prøfvotid, då Louise under 1871 måste vårda sin man under en lifsfarlig sjukdom, som för ett halft år gjorde honom otjänstbar. Men hon skötte med glädje denna tjänst. Att vårda sjuka var och blef för henne en älsklingssysselsättning i ordets sannaste mening. Kallad till docent vid Upsala universitet, lämnade Rudin sin plats säsom komministersadjunkt i Stockholm och gick att nu åter emottaga en viktig lärareplats. Hvad han under de följande 27 åren varit säsom lärare och vän för de unga är icke platsen här att ens antydningvis omnämna. Blott det kunna vi säga, att hans hjärta liksom hans hem städse varit öppet för dem. För visso skall ock den dag, som gör allt klart, uppvisa många sköna frukter af denna verksamhet, under hvilken maken alltjämt stått stödjande och uppmuntrande vid hans sida, säsom en »hjälp»

i ordets bästa mening. År 1875 utnämndes Rudin till teologie adjunkt, hvarmed följde prebendepastoratet Näs. År 1877 förändrades denna ställning till e. o. professors. Säsom prästfru i Näs fick Louise tillfälle att utveckla en gagnande verksamhet bland de ringa och fattiga på landet. Hennes håg hade alltid företrädesvis legat åt det hållet, och att säsom en sannskyldig diakonissa besöka sjuka och olyckliga för att meddela andlig och lekamlig hjälp var, så att säga, ett lifsbehof för henne. Hennes husmoderliga förmåga togs ock på ett särskildt sätt i anspråk af de många gäster, som oftast infunno sig de söndagar, då mannen predikade och åhörare från när och fjärran strömmade till den lantliga kyrkan och efter gudstjänstens slut gärna samlades i den gästfria prästgården till ytterligare samtal öfver det hörda ordet eller andra evighetsviktiga frågor.

År 1893, sedan hennes man föregående år utnämnts till ordinarie professor, lämnade de båda makarne med saknad sin verksamhet i Näs. Trefaldighetsförsamlingen invid Upsala blef nu jämte universitetet, deras verkningskrets. Åren 1873 och 1874 åtföljde Louise sin man under nio månader på en utrikes studieresa, som han företog säsom akademisk stipendiat. Makarne vistades då, åtföljda af sin ende son, längsta tiden i Tübingen, där Rudin åhörde professor Becks föreläsningar. Men de besökte äfven Schweiz och Italien, innan de, riktade med nya intryck, återvände till hemlandet.

Vi hafva icke kunnat teckna bilden af den uppoffrande, anspråkslösa kvinnan, utan att den på det närmaste sammanfallit med mannens och hans olika verkningsfält. Hon tog ock på sitt stilla, tillbakadragna sätt en så verksam del däri, att hennes historia måste blifva hans, liksom hans intressen, vid växlande skeden, städse voro hennes. I ett voro de ock lika, i själförgätenhet och försakelse af egen bekvämlighet för att bereda glädje och välsignelse åt andra. Ett utprägladt drag hos Louise var ett synnerligt ringaktande af världslig ära och prakt, som gjorde henne likgiltig för yttre prydnader så väl af hennes egen person som af yttre ståt i alla förhållanden. Fastmera sökte hon efter apostelns anvisning hjärtats fördolda människa med den saktmodiga och stilla andens oförgängliga väsen, som är kostbart för Gud. En djup sorg träffade henne, då hennes förstfödda enda lilla dotter efter en kort sjukdom blef skild från det synliga umgänget med henne. Den lilla var till lynnet mycket lik henne, stilla och tålig, hvarför tomrummet kändes dess större, äfven sedan en son, som ännu öfverlever modern, i sin mån utfyllt det.

Småningom och stilla nalkades för henne aftonen efter en så verksam arbetsdag. Sjukdom och svaghet tvingade henne slutligen att emottaga den hjälp af andra, som hon i det längsta afböjt, och nöjd att lämna »de många illusionernas värld», såg hon »de stora verkligheternas värld» allt mera nalkas, då slutligen en stilla lördagsafton, den 28 januari innevarande år, den eviga sabbaten för henne inbröt.

L. S.

TILL VÅR ÄRADE LÄSEKRETS rikta vi en vördsam uppmaning att ihågkomma Idun med insändande af fotografier och teckningar, som kunna vara af intresse för vår illustrationsafdelning. Alla hafda kostnader ersätta vi naturligtvis tacksammast.

LUCIE. EFTER A. DE MUSSET.

En tårpil blott på gravens vall
jag önskar, när jag jordad är.
Han med sitt löfverks sorgsna svall,
sin vemodsblekhet blef mig kär.
Hans skugga lätt skall sväfva där
min sista sömn jag sofva skall.

EN AFTON helt allen jag satt vid hennes sida.
Sitt hufvud lutande, klaveret hon berörde
helt drömsk med snöhvitt hand. Ett tonsus
blott man hörde,
som när en västanvind på afstånd synes glida
fram öfver insjöns vass och lätt sin vinge rör,
att fågelns slummer ej han vid sin framfärd stör.
O, natt för svärmeri! Omkring oss vinden
förde

från blomstrens kalkar, ljusa, en ånga väl-
luktsstark.

Kastanj och ek ibland de däfna grenar rörde,
när daggen tyngde dem, i skum och åldrig park.
Vi nattens andedrag oss tyckte svagt förnimma,
Från öppet fönster göts en luftström in af vår;
hvar vind var stum, och tom låg gårdsplan
denna timma.

Allena sutto vi. Vi voro femton år.

Jag tjust betraktade det blonda hår, den lena
och marmorbleka hy, det klarblå ögonpar —
ej något himlens ljus och djup så speglat har.
Lucie min kärlek vann — på jorden hon
allena —

men som en syster blott. Så städs min en-
fald ment,

Ty allt hos henne var så kyskt, så blygt, så
rent.

Vår tystnad blef helt lång. Min hand vid-
rörde hennes.

Af grubbel lätt en sky å vackra pannan låg.
Vid minens skiftning då i hennes drag jag såg,
hvad helningskraft de ha, när sorgens törne
kännes,

de tvillinggåfvorna af lycka och af frid,
som heta kroppens vår och själens ungdomstid.
På himlens mörkblå hvalf, där ej ett strö-
moln drog,

steg månen upp och lät sitt silfverskimmer
strömma.

Sin bild uti min blick hon såg, och vekt hon log,
liksom en ängel ler. Hon sjöng, men tycktes
drömma.

Du sorgens dotter ljuf, o harmoni i toner,
o språk, som snillet fann för kärleks svärmeri!
Italien oss dig gaf, men dit från högre zoner
du nedsteg, hjärtetspråk, du enda, hvaruti
jungfrulig känsla kan sin slöja helt bevara,
att ej för oblyg blick hon löper någon fara.
Ho vet, hvad allt ett barn inlägga kan för frågor
och svar i dig, musik, som föds af luftens vågor:
ett eko af dess själ, dess hjärtas slag du ger.
Man ögon glimma ser och kanske äfven gråta,
det öfriga förblir för hopen en myster,
så djup som skogarnas, som havvets, nattens
gåta.

Tankfulla kände vi med blick i blick försänkt romansens genljud än inom oss dallra svaga. Hur är dig, barn? Din blick i tårar ser jag dränkt.

Förnimmer i din själ du Desdemona klaga? Hon sänkte mot mitt bröst sitt hufvud tungt, och vek

min kyss hon tog emot med sällsamt sorgsna drag.

Ej dina läppar, barn, ditt svärmod kysste jag. Som i min famn du låg, afdomnad, kall och blek,

så tvänne månader därefter låg du bruten, min fagra, hvita ros. Man dig till grafven bar. Ett leende din död liksom din lefnad var, Dig himlen till sig tog ännu i knoppen slutet.

Du underbara makt, som dygdens hem bevarar, sång, drömmar, infall, skratt, som omkring barnet leka,

ofattliga behag, som segrar och försvarar, som bragte Faust än vid Gretchens dörr att tveka,

du Edens oskuldsglans, skall ej jag se dig mer? — God natt, du ljufva barn! Ej åter skall jag höra i sommarns natt din hand lätt fladdrande beröra tangenterna i nu tillslutet, stumt klavér.

En tärpil blott på grafvens vall jag önskar, när jag jordad är. Han med sitt löfverks sorgsna svall, sin vemodsblekhet blef mig kär. Hans skugga lätt skall sväfvad där min sista sömn jag sofvad skall.

EDV. HAMMARSTEDT.

DET KAN JU HÄNDA . . .

»ACK, DET var så sant! Faster, vet du, om det finns att köpa någon bok om barnsjukdomar? Jag är alldeles rädlös för lilla Lisen. Hon har fått snufva nu igen, men så är hon också ovanligt ömtålig. Jag låter henne inte gå ut något, utan hon får vara i barnkammaren hela dagen, och där är då outhärdligt varmt, men tror du inte, hon blir förkyld ändå? Jo då, det är aldrig annat än snufva och hosta. — Hade jag bara en sådan bok, skulle det bestämdt gå mycket bättre, ty nu vet jag mången gång alls inte, hvad som fattas henne, eller hur jag skall kunna akta och vårda henne riktigt. Tror du inte det också?» sade fru Skog och såg frågande på sin faster, fru Ahlberg.

»Nej, mitt kära barn, det skulle inte gagna mycket, ty man kan omöjligt vårda en sjuk efter beskrifning, utan därtill fordras först och främst praktisk erfarenhet. Våra unga flickor få lära allt möjligt, men det, som de skulle hafva verklig nytta och välsignelse af för hela lifvet, kunskapen om sin egen kropp och dess vård, därom lämnas de i beklaglig okunnighet. Tänk nu bara, om du t. ex. som flicka fått genomgå en kurs i sjukvård, hur lätt det skulle varit för dig att sköta ditt lilla barn, i stället för att du nu ofta står där rädlös och liksom med förbundna ögon måste trefva dig fram, och det är bra hårdt, då det gäller det käraste, du äger.»

»Men, faster, hvad tänker du på? Borde jag ha genomgått en sjukvårdskurs,» utropade fru Skog skrattande? »Hu, det var ohyggligt, men lyckligtvis är det öfverflödigt, ty jag tror, att man godt kan reda sig därförutan, om

man endast rådfrågar sitt förnuft. Den praktiska erfarenheten får man nog också med åren.»

»Öfverflödigt! Rådfråga ditt förnuft! — Sätt dig här bredvid mig, barn, och låt oss språka litet om detta, ty det är viktigare, än du tycks tro,» sade fru Ahlberg allvarligt. »Ser du, vårt förnuft är oftast detsamma som en rad af föreställningar, som under ungdomsåren inpräntats i våra hjärnor som riktiga, och när vi blifva äldre, sköta vi våra barn och våra sjuka efter detta vårt förnuft eller precis på samma sätt, som vi blifvit vårdade af våra mödrar, hvilka vi i blind kärlek anse som de förständigaste af kvinnor. Låt oss nu se, hurudan en sådan vård kan vara. Den unga flickan ingår giftermål och blir efter en tid moder, men där står hon nu hjälplös med den lilla varelse, som hon bragt till världen, utan en aning om, huru den skall skötas. Hon rådfrågar visserligen läkaren då och då, men för det mesta söker hon — som du sade att hjälpa sig med sitt förstånd. Hennes förnuft lär henne, att det lilla barnet är ömtåligt och behöfver skyddas för förkylningar, följaktligen stänges det in i den kvafva barnkammaren, hvars temperatur hon själf finner outhärdlig, och redan härigenom lägges grunden till en svag hälsa. Sedan fortgår hon alltjämt på den en gång inslagna vägen och gör samvetsgrant, fastän ovetande, allt, hvad hon kan för att så småningom förstöra en af naturen kanske sund och kraftig kropp. Genom sötsaker fördärfvas barnets mage, och dess hufvud tröttnas med lika hårdsmälta läxor. Frisk luft och motion anses antingen som öfverflödiga eller som förkylningsbringande och undvikas därför. Är det en flicka, utrustas hon vid tidiga år med snörlif och skodon med höga klackar samt med en för öfrigt så olämplig dräkt som möjligt. Följderna visa sig snart. Våra lillgamla smättingars blodfattiga ansikten med sina af mörka ringar omgifna ögon tala ett språk, som, om vi förstode det, skulle tränga djupt in i våra hjärtan.

»Det genom sin svaghet ömtåliga barnet är mycket utsatt för förkylningar. Det blir sjukt, och den djupt bekymrade modern söker genom den ömmaste, men på samma gång oförnuftigaste vård att hjälpa sin älskling och lindra dess plågor. Gardinerna i sjukrummet rullas ned, mattor läggas på golvet, tjocka filter spikas upp för dörrarna, sängen bäddas med de mjukaste fjäderbolstrarne, de varmaste täckena, ingen ordentlig rengöring kommer ifråga för att icke oroa den sjuka. Af samma orsak bäddas ej heller sängen på bestämda tider, och allt detta göres i den kärleksfullaste afsikt. Den sjuka kanske vägrar att taga in en bitter medicin och önskar få någon mat, som läkaren förbjudit, och i sin svaghet låter modern honom få sin vilja fram, utan att veta, hvilka oberäkneliga följder, det kan hafva. Barnet dör, och i förtviflan kastar hon sig öfver sin älsklings liflösa kropp, men midt under sin smärta har hon dock det tröstande medvetande, att hon i uppoffrande hängifvenhet har kämpat på lif och död för honom. Tänk, om hon visste, att hon i stället kanske har gifvit döden en kraftig handräckning.

»Hon har felat af okunnighet, men hennes skuld är likväl stor, ty hon har frivilligt påtagit sig ansvaret att vara uppfostrarinna och sjuksköterska, fastän hon borde vetat, att hon ej ägde de erforderliga kunskaperna därtill.

»Det är en skam för oss kvinnor att vara så okunniga i en sak, som så nära rör både oss själfva och våra käraste, och att ingenting göres för att afhjälpa det onda. Det vore dock icke förenadt med så stora svårigheter. Hälsovårdslära skulle införas i våra

skolor, och lärarinnorna, som själfva genomgått sjukvårdskurs, skulle göra barnen intresserade för studiet häraf. Efter skoltiden skulle den unga flickan genom ett par månaders vistelse vid sjukhus få den praktiska erfarenheten, och sedan skulle hon med lugn kunna åtaga sig både att uppfostra sina barn till sunda, lifskraftiga människor och att vårda dem vid sjukdom.»

»Faster, tänk endast så mycket simpelt arbete en sjuksköterska får göra, och så måste hon ju vara närvarande vid operationer och sådant där rysligt —»

»Simpelt kan det aldrig vara att hjälpa en nödlidande nästa och att göra henne kärleks-tjänster, men simpelt kan det väl kallas att i hjärtlost högmod gå förbi en arm sjukling, utan att hjälpa honom af fruktan att smutsa sina händer. Vid operationer och äfven obduktioner får ju en sjuksköterska vara närvarande, och det kan väl vara hemskt och upprörande de första gångerna, men denna känsla af obehag försvinner snart.

»Du ser så förskräckt och misstroget på mig, Fanny, liksom du ville säga, att jag öfverdrifver, men fråga du en läkare, och om han är uppriktig, skall han gifva mig rätt i mina påståenden. Jag har ju själf varit sjuksköterska och varit vittne till mycket, men nu skola vi icke tala mer härom, ty klockan är, ser jag, redan mycket. Du måste väl skynda dig hem till middagen, vännen min?»

»Kära faster,» sade fru Skog fundersamt, »jag vet inte, om du har rätt i hvad du sagt, men det kan ju hända . . .»

»Se så, barn,» afbröt henne fru Ahlberg, »intet prut nu, utan fort hem, ty eljes blir maten förstörd. Låt inte lilla Lisen ha det för varmt i barnkammaren,» tillade hon leende. »Adjö, vännen min, och hälsa din man!»

»Adjö då, kära faster! Jag kommer snart igen!» —H.

I DET GAMLA BAMBERG. EN RESEBILD FÖR IDUN AF ANNIE QUIDING.

FORTS. O. SLUT FRÅN FÖREG. N:R.

UPPFÖR KULLAR och nedför kullar klättrar staden. Det är dystra, fästningslika murar, hvalf och portar, gamla, grå spetsgafvelhus, och däremellan romantiska hus i sjuttonhundratalsstil med sirliga balkonger och trädgårdar med mossiga fontäner; det är korsvirkeshus med branta tak, idylliska småhus med hvita luckor och fönster, fulla af blommor, madonnor och krucifix på väggarna; det är trappor upp och ned åt sluttningarna och slingrande gator, frodiga af ogräs, och med nya, täcka öfverraskningar vid hvarje krök.

En sådan förde oss till den lilla högtbelägna Jakobskyrkan, en flattäckt romansk basilika, hvars yttre tyvärr vanställes af en tråkig och själlös barockfasad. O, denna barockstil Osympatisk och ointressant som den är, där den står på egen grund och mark, varder den oss förhatlig, när den skrytsam och själftrickligt utbreder sin fadda teatergrannlåt öfver medeltidsarkitekturens rena, af tro och känsla genomandade former. En liten dörr stod inbjudande öppen; vi beträdde helgedomen, där icke ett lefvande väsen fanns. Kyrkans långhus har ren basilikastil, med små fönster och nakna, ljusa murar; därtill sluter sig ett tjuusande gotiskt kor i mörka färger och med praktfulla glasmålningar i de fem höga fönstren. Här finnes lyckligtvis blott ett prof på barockens försköningsifver; taket öfver tvär-

finnas å de flesta apotek, i parfymaffärer och hos hrr handlande. Partiförsäljning för Sverige hos Bendix, Josephson & C:o, 11 Regjeringsgatan. Stockholm.

Tandläkare d:r Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinktur

nya preparat för tändernas vård

A. Blomberg foto.

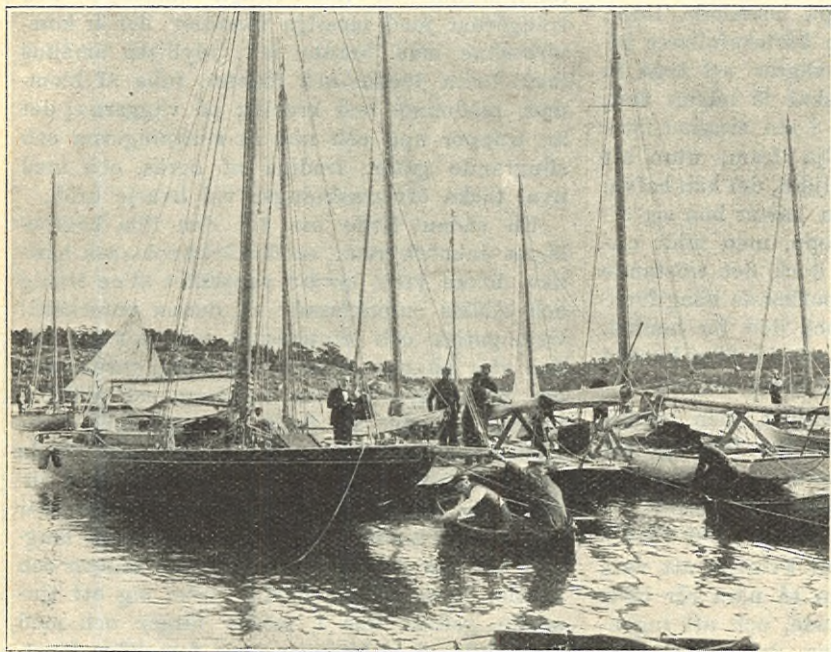
»STOCKHOLMSVECKAN» I SANDHAMN: »FLAGGORNA HISSAS!»

skeppets och midtelskeppets korsning prydes af en arkitekturmålning med halsbrytande perspektiv och vimlande af människor i vansinlig förkortning. Skeppens tak äro, sannolikt i nyaste tid, dekorerade i något slags japansk brickstil, som svär på ett beklagligt sätt mot kyrkans ålderdomliga former. Men trots allt detta är kyrkan fängslande, och ensamheten

där inne var ljuf och stämmingsfull. Vi dröjde oss länge kvar, ströfvade omkring i alla vinklar och vrår eller sutto och samtalade med låga röster.

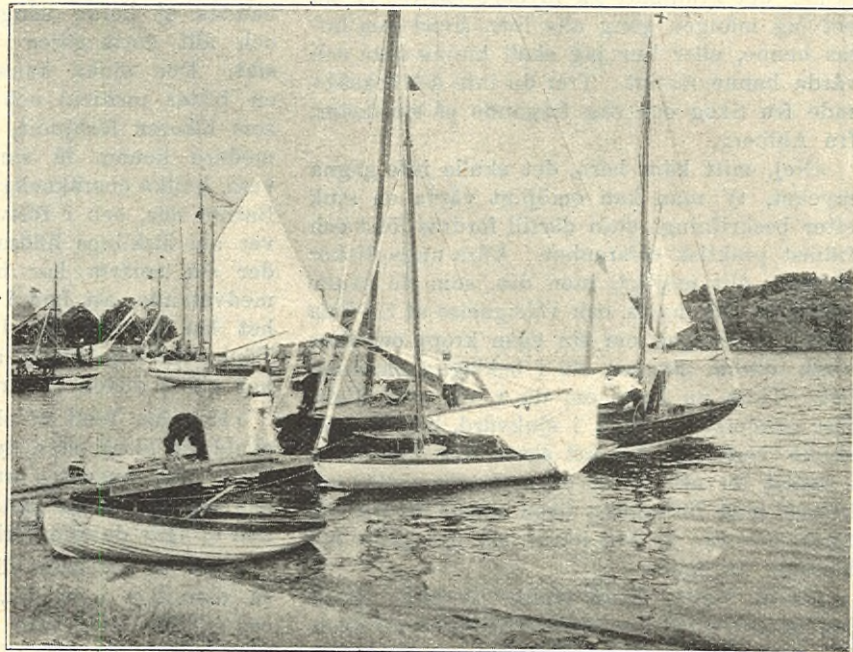
När vi äntligen åter begåfvo oss ut i regnet, mötte vi en stor, martialisk polisbetjänt, som vi nyss frågat om vägen och som nu med det välvilligaste leende iakttog oss. Vi ställde

ännu en fråga till honom, och detta var nog för honom för att ögonblickligen göra sig till vår ciceron, följa oss gata upp och gata ned och visa oss allt, som i hans tycke var sevärdt. Han förde oss upp på det branta, befästa Michaëlsberget med de storartade klosterbyggnaderna och den gamla basilikan, äfvenledes barockfördärfvad, genom hvalf och por-

A. Blomberg foto.

BÅTARNE MÄTAS.

»STOCKHOLMSVECKAN» I SANDHAMN.

KLARGÖRNING TILL SEGLATS.

A. Blomberg foto.

»FLAMINGO», DEN DUBBELKÖLADE PRISTAGAREN FRÅN MARIEHAMN.

tar, öfver den stora klostergården fram till befästningsmurens bröstvärn, där det gröna bayerska landskapet utbreddes sig framför oss, halfbeslöjadt af regntöcken, och utpekade samvetsgrannt för oss alla bomullsspinnerierna och bryggerierna i det nya, framåtskridande Bamberg. Vi bjödo naturligtvis till att visa det intresse, han väntade, ehuru vi inte hade kommit till Bamberg för att få se fabriker. Det var tydligen af ren patriotism, kanske också för att få någon sysselsättning i det ledsamma vädret, han tjänstgjorde som förevisare åt dessa två enstaka turister, som af en händelse hittat vägen till hans annars så bortglömda stad, och vi skänkte den så många loford, vi kunde få tag i.

Med betydligt ökad själfkänsla sutto vi vid tebordet i vårt rum hemma på hotellet och hvilade ut efter dagens ansträngningar. Vi böjde oss inte längre för »alla människors» omdöme, deras, som alltid reste Bamberg förbi, tvärtom räknade vi oss med stolthet som upptäckare af dolda skatter.

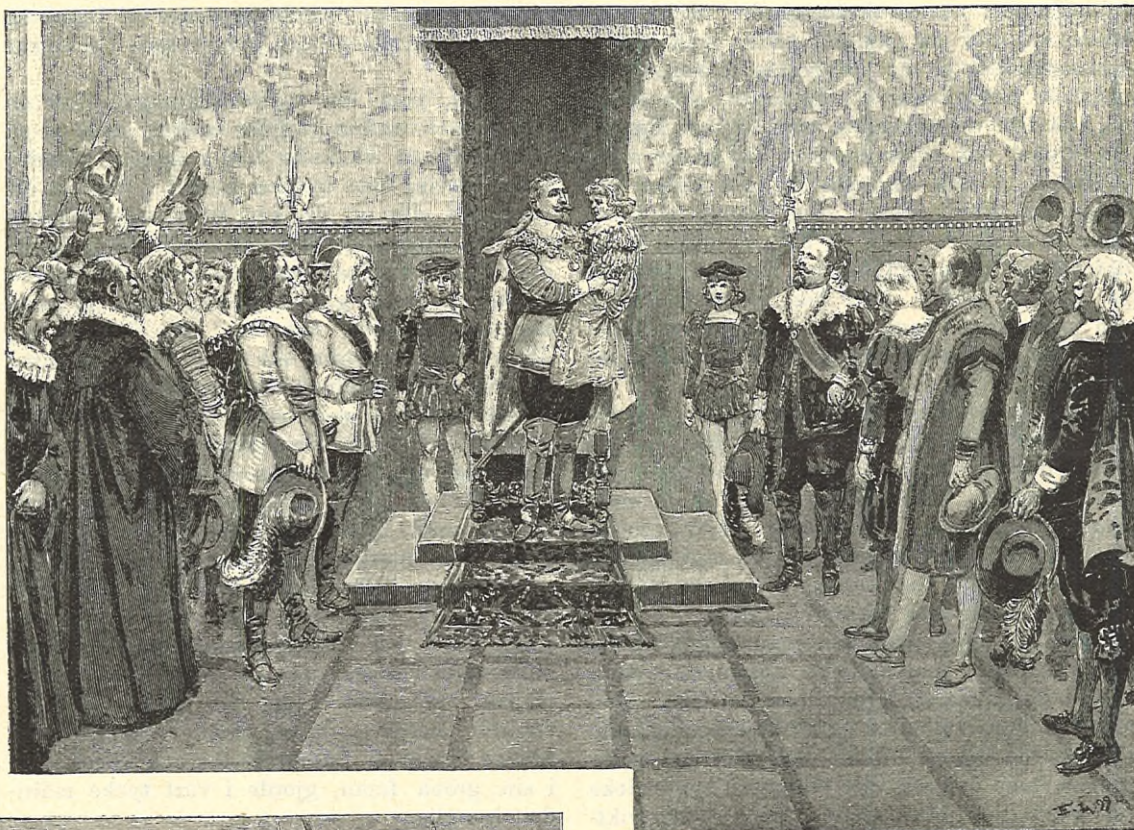
Följande morgon väcktes vi tidigt; hela

luften, hela platsen nedanför våra fönster var full af sorl och prat. Trottoarerna voro kantade med breda rabatter i alla nyanser af gult, rött och grönt — sparris, tomater, kål och grönsallad. Robusta, korpulenta bondkvinnor i brokiga dräkter och pittoreskt knutna, hvita hufvudkläden rörde sig af och an, ordnande, säljande, pratande med hvarandra och kunderna, eller sutto majestätiskt tronande bland sina utbredda skatter. Ja visst, detta

var ju der gröne Markt, Bambergs beryktade grönsakstorg. Färgrik och liflig var scenen obestriddigen och humoristisk nog att iakttaga så där uppifrån. Min reskamrat fick i en hast skissboken fram.

Medan handeln pågick som bäst, steg på afstånd en högtidlig sång af klara barnröster; den blef starkare, ljud allt högre i den friska morgonluften. Ty vädret hade blifvit vackert; de blå fläckarne på himlen växte, och solskenet bröt fram. Vi sågo nedåt gatan; där kommo präster med fladdrande silkesbanér, och bakom dem hela skolor, med sina lärare i spetsen, gossar och flickor, alla sjungande en kyrklig hymn.

Men den besvarades från motsatt håll af djupare stämmor, och när vi sågo i denna riktning, kunde vi icke tillbakahålla ett rop af förtjusning. Öfver det långsmala torgets oregelbundna öfre del, präktigt aftecknande sig mot de grå murarne, skred den egentliga

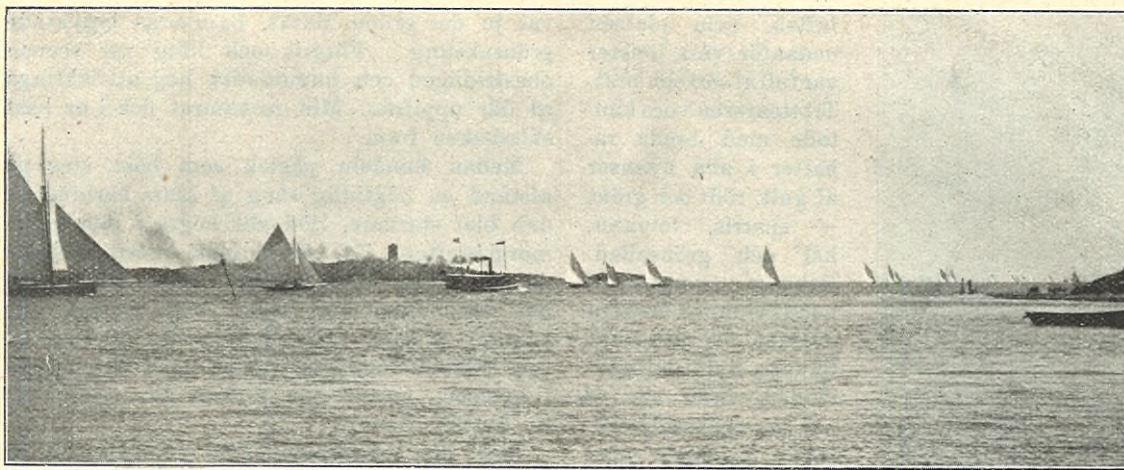
GUSTAF ADOLFS AFSKED I STOCKHOLM FRÅN RIKETS STÄNDER.

FRÅN GUSTAF-ADOLFSFESTSPELEN I LÜTZEN: KRIGSRÅD VID LÜTZEN.

processionen med den närbelägna S:t Martinskyrkan som mål. Våldiga krucifix vaggade långsamt fram mellan brokiga fanor och öfver ett vimmel af svarta och violetta kaftaner, hvita mässkjortor och rödhvita korgossedräkter. Och när de långa, mystiskt allvarliga tonerna sväfvade ut öfver torget, afstannade pratet och handeln och rörelsen; grönsaksförsäljerskorna, nyss så beskäftiga, nego djupt eller knäfölla med knäppta händer — ja, själfva den elektriska spårvagnen, som annars surrade dagen om, höll stilla på vördnadsfullt afstånd, till dess de båda processionerna, förenade, långsamt glidit in genom kyrkportarne.

Vi drucko i hast vårt morgonte, och när gudstjänsten där inne var slut, voro vi nere på gatan midt i den andäktiga hopen, långsamt följande processionen på dess väg mot dömen. Det var oförgätligt stämningsfullt att se all denna äkta katolska kyrkoprakt och katolska andakt i dessa smala grå medeltidsgator, se processionen långsamt höja och sänka sig öfver den gamla stenbrons hvälfning och de fladdrande fanorna försvinna i det mörka hvalvet under rådhusornet. Ur alla dessa leder steg det mummel af böner, upprepade på samma gång af hundrade röster, som är ett

A. Blomberg foto.

»STOCKHOLMSVECKAN» I SANDHAMN: PÅ VÄG TILL TÄFLINGSBANAN UTE I HAFVET.

af den katolska gudstjänstens mest karaktäristiska element, och som på den utanför stående verkar än hemlighetsfullt tilldragande, än fränstötande, nästan skrämmande. Midt i processionen gick en gammal prelat med violett sammetskalott på de silfvergråa lockarne och utdelade välsignelser åt folkhopen, som sjönk på knä likt ett sädesfält, som böljar i vinden. Ur butiker och förstugudörrar skyndade människorna ut och knäföll för att blifva delaktiga af välsignelsen. Jag minns en liten, liten bambergare, med en sky af lockar kring det viktigt allvarliga, näpna ansiktet; stående på en dörrtröskel, lyfte han en liten skadad och ombunden hand och gjorde korstecknet med det par små fingrar, som stucko ut ur bandagen.

Men vi hvarken ville eller kunde knäfalla inför den oafåtligt välsignande handen och funno det på samma gång plågsamt att bland dessa troende skoror spela rollen af de enda likgiltigt nyfikna. Vi lämnade därför processionens väg och beslöto att »gå ned igenom nästa gata» till Carolinenplatz och se högtidlighetens avslutning framför dōmen.

Efter en dylik plan kan man tryggt handla i en modern, matematiskt upplinierad stad, men i de gamla städerna duger det icke. Den smala, människotomma gatan höjde och sänkte sig, gjorde långa bukter och plötsliga krökningar, men den väntade tvärgatan syntes icke till eller gick åtminstone i helt annan riktning, än vi beräknat. Då och då mötte vi en människa och frågade om vägen, men fingo oföränderligen svaret: »rakt fram», hvilket här i staden tycktes vara ett mycket relativt begrepp. Vi gingo mellan långa trädgårdsmurar, vi tittade in på gårdar med halfförfallna korsvirkesbyggnader och frodig, halfförvildad grönska, vi sågo tjugusande gatpartier — men allt detta hade tagit betänkligt lång tid. Till sist förde oss en enslig gata, följande foten af en mäktig grå fästningsmur, som hörde till residensbyggnaderna, fram till Carolinenplatz, som var öde och tom; där fanns icke ett spår efter processionen. Men dōmens alla portar stodo vidöppna, och till ersättning kunde man ur det nu brännande solskenet ute taga sin tillflykt till den djupa, kyliga skuggan där inne — och drömma.

Senare samma förmiddag vandrade vi uppför en väg i sakta stigning, mellan lundar och bördiga fält, förbi villor, humleplanteringar och småhus, förbi ett af dessa krucifix i kroppstorlek och med förskräckliga försök till realism, som här resa sig på fält och vägar och plötsligt förjaga den illusion af hembygd, den bördiga bayerska slätten ibland för skånska ögon äger. Vägens böjningar gifva oss allt skönare vyer af staden, hvars branta tegeltak och många kyrkspiror förtona i afståndets blå dagar; där äro dōmens fyra mäktiga, smärta

torn, där äro Michaëlsbergets två dominerande höga spiror, Jakobs och Frauenkirche, och många andra. Och ofvanför oss ligger målet för vår utflykt, furstbiskoparnes af Bamberg gamla fäste, Altenburg, hvars torn behärskar nejden.

Trötta, som det anstår skåningar efter en halftimmes vandring uppför backar, stodo vi på stenbron och blickade ned i den af grönska fyllda ravin, som isolerar borgen. Genom ett porthvalf, där ett par små kanoner af uråldrig typ stå uppställda, kommo vi in på borggården, där det höga tornet reser sig. På borgen finnes en landtlig restauration med ett gammaltyskt prydligt kök och dito skänkstuga; där beställde vi kaffe, och under de långsamma tillredelserna ströfvade vi omkring längs de gamla murarne, mot hvilka fruktträdens ljusa grönska och skära blomskrud behagligt aftecknade sig, uppe på bastioner, trappor och vaktorn, för att blicka ut öfver det leende landskapet med byar, sädesfält och skogklädda åsar. Vid återkomsten till terrassen, där restaurationen hade några stolar och bord, träffade vi en rödkindad piga, som irrade omkring med två väldiga muggar kaffe och ett stort stycke sockerkaka på en bricka. Serveringen var enkel; men den utsikt, vi hade framför oss öfver dalen, omgifven af blånande höjder och med Bambergs tak och spiror midt i sin gröna famn, gjorde i vårt tycke måltiden kunglig.

På hemvägen mötte vi tre polisbetjänter. Vår vän från i går var icke med dem, men de hade tydligen talat med honom. De betraktade oss nämligen uppmärksamt och sade därpå till hvarandra med sänkta stämmor: »De äro svenskar!» — I allmänhet voro vi föremål för mycket vänligt intresse, som afseglade den glada öfverraskningen öfver, att det kommit ett par utlänningar till staden; ja, vi mottogo de artigaste hälsningar af några bland stadens fäder, som kommo ut från rådhuset.

A. Blomberg foto.

»STOCKHOLMSVECKAN» I SANDHAMN: FLAGGPARAD FRAMFÖR KLUBBHuset.

Turister! — Det är ju alla dessa städers längtan; och säkerligen måste det kännas som en bitter orättvisa för en stad, som innesluter så rika skatter som Bamberg, att ingen bryr sig om att komma och se på dem. — Men jag kan inte önska turisterna dit. Där skulle de gå och förstöra forntidsstämningen med sina moderna gestalter, förstöra folkets hjärtevärmade tjänstvillighet med sina mer eller mindre rikliga drickspengar.

Detta är visserligen orimligt; jag kom ju själf som turist, och »alla människor» ha ju lof att resa hvar de vilja så väl som jag. Men jag kan inte annat än fröjda mig åt, att jag ännu så tämligen har Bamberg för mig själf.

VÅRA ILLUSTRATIONER.

SANDHAMN! ÄR VECKANS LÖSEN. Där härskar sedan i lördags ett mondant segelsportlif och den lilla båthamnen, som under vanliga förhållanden endast rymmer några lotskuttrar jämte de stationära sommargästernas mer eller mindre styfva segelbåtar, är nu till trängsel fylld af en hel eskader af ståtliga seglare från hvilkas masttoppar svaja svenska, finska, danska och tyska flaggdukar.

I lördags kväll hölls i det vackra klubbhuset en välkomstfest för gästerna; på söndagen, under strålände, varm sol och gynnad af en präktigt sydvästbris, stack eskadern ut till hafs, och det var en praktfull syn, som lifigt senterades äfven af icke seglare, att se denna mängd af bländhvita segel glida bort i rader öfver den mörkblå vattenytan.

Nu ha de olika täfvingarna enligt programmet fortgått under veckans alla dagar och det återstår endast morgondagen med prisutdelningen och som slutnummer — hemfärden på aftonen genom Stockholms skärgård, då tusentals marschaller skola flamma utefter stränderna och fyrverkeriernas prakteldar lysa mot den mörka kvällshimlen, medan eskadern, smyckad af kulörta lyktor och beledsagad af en mängd ångare och småbåtar, långsamt skall glida in till hufvudstaden.

Från det brokiga regattalifvet där ute i hafsbandet meddelar Idun i dag några bilder. Den största framställer hamnen med den samlade eskadern, just som »flaggorna hissas» till dagens kampanj om morgonen. På en annan ser man de täflande styra ut till hafs, till söndagens bidevindsegling; Grönskärs fyr synes till vänster om prisdomarbåten. En tredje bild återger de vimpelpydda båtarna efter hemkomsten från dagens täfving i en lång rad paradera framför Klubbhuset. En af detaljbilderna låter oss vara med, när »båtarna mätas», en annan framställer ögonblicket för »klargöring till seglats». En sjette och sista framställer »Flamingo» med ägaren, arkitekten Estlander, på däck, den mycket omtalade, egendomliga, dubbelkölade, finska båten, som nyligen blef förste pristagare i kappseglingen vid Mariehamn.

*

GUSTAF ADOLFS-FESTSPEL I LÜTZEN. Det har hvilat en prägel af fest öfver den lilla, historiskt minnesvärda sachsiska staden Lützen under de senaste veckorna. Dagligen ha högtidsklädda människoskaror fyllt de eljes tysta gatorna med sorl och glam, och långa rader af åkdon, från de eleganta, lackerade kupéerna till de enkla höskrindorna, ha rullat fram till hotell »zum Löwens» ålderdomliga

port och där afbördat sig den ena flocken resande efter den andra — alla ditkomna i samma syfte: att öfvervara uppförandet af ett religiöst Gustaf-Adolfs-festspel, författadt af dr Paul Kaiser, förutvarande pastor vid tyska församlingen i Stockholm, nu vid Mattheiförsamlingen i Leipzig, och till stor del utförd af borgarfamiljer från Lützen och dess omgivning.

Föreställningarna ha gifvits å stadens teater »Rothe Löwen» under 10 aftnar från den 6 till och med den 19 juli.

Dramat, som är skrifvet på vers, framställer i liffulla och handlingsmättade scener konungens hela fälttåg, börjande med hans afskedstagande i riksförsamlingen i Stockholm och slutande med drabningen vid Lützen och konungens död.

Vår ena illustration återger just den vackra och gripande scen, då »guldkonungen», i närvaro af rikets ständer, har kysst sin treåriga dotter Kristina till farväl. Gustaf Adolf håller barnet på sin arm och anbefaller det i ständernas vård, medan de å sin sida svära den lilla tronarfvingen tro och huldhet.

Den andra illustrationen visar oss slagfältet vid Lützen morgonen den 6 november 1632. Efter att krigsråd hållits och krigspölsalmens sista strof förklingat, skingras äntligen dimman.

»Framåt i Herrans namn!» ropar konungen, därefter beder han innerligt: »Jesus, hjälp mig i dag att strida till ditt helga namns ära!»

Gustaf Adolfs fältherrar svinga, eldade af kamp-lust, sina svärd, och den store konungens sista strid för trosfrihetens sak begynner.

Uppsättningen var verkställd under ledning af författaren samt förste regissören och premieraktören vid Leipzigs stadsteater, hr Oskar Borchardt, hvilken senare äfven återgaf titelrollen på ett sätt, som af platskritiken enstämmigt betecknats som förträffligt.

De svåra ensemblescenerna gingo jämnt och säkert, och det hela präglades af en entusiasm, som vittnade om, att en hvar af de uppträdande omfattade saken med varmt intresse.

»SYSTER» EVA. SKISS FÖR IDUN AF SOFIE LINGE.

FORTS. O. SLUT FRÅN FÖREG. N.R.

HAN STOD och stirrade ut på planteringarna och var så fördjupad i tankar, att han ej märkte Eva, som kom längs efter korridoren med en bundt rent linne i famnen, men när hon var nära att passera förbi honom, gled ett par lakan ut ur fångtet och föllo med en sakta duns mot golfvet.

Han ryckte till och vände sig om.

»Låt mig hjälpa er, lilla syster,» sade han och tog upp lakanen, »ni har en allt för tung börda, hälften vore nog.»

»Ähnej, jag skall strax lämna den ifrån mig.»

»Och sedan?»

»Skall jag vattna krukväxterna här — de behöva också omvårdnad.»

När hon kom tillbaka med sin vattenkanna, stod han ännu kvar vid fönstret.

»I morgon skall jag lämna sjukhuset,» sade han, »och ifall jag ej mera får träffa er ostörd, måste jag passa tillfället att tacka er för ert tålmod med mig. Jag skall aldrig glömma denna tid, som varit på samma gång en pröfning och . . .»

»Hvad kapten skall vara glad att ha hunnit så långt — hon plockade tankspridd några vissna blad från en krukväxt — och längta att komma tillbaka till Lösåtra igen.»

»Där är ej som i forna dar; inga lätta steg och glada röster längre, som ljuda i trappor och korridorer — nästan som ett sofvande slott — utan någon prinsessa. Ingen, som utan lof lånar mina böcker och lägger dem kvar i parken att blötas upp af regnet.»

»Ni tror väl ej ännu . . .» då hon såg skalken, som lyste fram ur hans mörka ögon, brast hon ut i ett litet lågt skratt, hvori han genast instämde.

Men så kommo de båda ihåg, hvar de befunno sig, och blefvo i hast allvarsamma igen.

»Farväl, kapten Carling,» sade hon, »jag måste gå nu, och om vi ej träffas mera, så sänder jag en hälsning till Gertrud, ifall hon ännu minns mig.»

»Och till min svärmor?»

»Jag tror ej, att det skulle göra henne någon särskild glädje.»

De skildes åt med ett fast handslag, och han stod och såg efter henne, till dess hon försvann i en krökning af korridoren.

— — — »Ja, där har ni nu min hela bikt. Ni vet nu, att jag har stridit som en hjälte, men dukat under som en svag kujon. Allt sedan den där gången, då ni lutade ert lilla hufvud mot mitt bröst, har det varit ett tomrum där, och nu se'n jag återsett er, vet jag, hur det bör fyllas. Äfven här finns ett stort fält för er verksamhet, lilla barmhärtighetssystemer, här på godset finnas både sjuka och elända, hvilka behöfva tillsyn och deltagande. Stora och delvis nya kraf skulle komma att ställas på eder här, och jag vill ej heller förtiga, att ni kanske från »visst håll» ej skulle mötas med allt för lifliga sympatier, men segern skall nog ändå bli er, till sist. Betänk er emellertid och tag framför allt i betraktande, att jag, jämförd med er, är en gammal man, nästan dubbelt så gammal som ni.»

Flere dagar gingo förbi, innan Eva kunde reda det kaos af känslor, som detta bref uppväckte hos

HYLIN & COS

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR.

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HELIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med

GULDMEALJ

Försäljes i våra butiker

8 Regeringsgatan — Veesterlånggatan 16.

A. T. 64 69.

A. T. 24 97.

samt hos alla finare parfymhandlare i riket.

henne. Först erfor hon en svindlande fröjd inför vissheten om att vara älskad af honom, men började sedan att bit för bit analysera sitt inre och blef därunder allt mera osäker på, om det verkligen var kärlek äfven hon kände, eller om det ej endast var makten af gamla minnen, som drog hennes håg emot honom. Kanske låg det också en lockelse i de rent världsliga fördelar, hon skulle vinna genom detta giftermål, och för intet i världen ville hon låta leda sig af så oädla bevekelsegrunder.

Hon skref därför och bad honom vänta, till dess hon kommit till mera klarhet med sig själf — då ville hon ge ett afgörande svar.

Då hon en dag på nyåret gjorde ett besök i hemmet, fann modern henne blek och aftärd samt yttrade sina farhågor med afseende på hennes hälsa. Det ena ordet gaf det andra, och snart hade hon öppnat sitt hjärta för modern och gjort henne till sin förtroga. Och då modern, som med deltagande lyssnat till henne, frågade:

»Nå, barnet mitt, håller du ej tillräckligt af honom för att bli hans hustru?» kunde Eva svara:

»Jo, mamma, just i detta ögonblick, då jag fått meddela dig alla mina farhågor, står det med ens klart för mig, att min plats är hos honom. Kanske är jag ännu ganska litet skickad för en makas kall, men jag vill dock försöka att bli honom en god hustru samt en kärleksfull moder för Gertrud, hvars uppfostran jag nu, sedan jag själf fått litet mera erfarenhet, kanske kan åtaga mig med bättre resultat än förr.»

»Och majörskan?»

»Äfven henne skall jag lära mig att hålla af, och det sägs ju, att ingen i längden kan motstå någonting sådant.»

DAMER, HVILKA KLÄDA SIG EFTER

NYASTE MODET,

böra icke underlåta att begära våra profver.

Specialitet: Nyaste sidentyger för brud-, sällskaps- och promenadoletter.

De utvalda sidentygerna sändas till Sverige endast direkt till privatpersoner tull- och fraktfritt till hemmet.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz.)

Sidentygs-Export.

(D)

Smycken
med briljanter o. pärlor och kulörta stenar, modernaste och största urval till billigaste pris hos
K. ANDERSON,
Hofjuvelerare,
1 Jakobstorg 1.

Mot Ekzem,
reformer, rosen, klåda m. hudsjukdomar har Salubrin talrika fall visat sig som det bästa medlet. Såväl på grund af Salubriets antiseptiska verkan som ännu mera till följd af dess gynnsamma aflytande på hudverksamheten har et vunnit en vidsträckt användning **mot hårsjukdomar** och till **hårväxtens befrädrande.**
Om Salubrinets större och mindre tspädning och de olika användningsätten för olika ändamål efterse den eskrifning, som åtföljer hvarje flaska alubrin.

Liktornslösningsmedel.
Detta utmärkte medel, hvarigenom de svåaste liktornar inom trenne dagar upplösas 2h borttagas, försäljes å 1 kr. pr sats i Stockholm endast hos C. F. Dufva, Drottninggatan 41. Till landsorten franko mot kr. 20 öre i 10-öres frim. af M. Malmröm, Upsala. Se utförlig annons jämte karantenty i Idun för den 20 maj.

Tandläkare Sjöquist
Drottninggatan 68, Stockholm.

Tandläkare Wibom,
Östermalmstorg 1.
Mottagningstid 10-12, 6-7. (S.T.A. 60178)

Tandläkare G. W. Widfond
Drottningg. 74. — Rikstel. 2754
OBS! Garanti för hållbarhet.

Tandläk. Elias Widfond,
25 Regeringsgatan 25.
Träffas kl. 10-2 och 1/25-1/26 e. m.
Plomb. och insättning af artificiella tänder.

Kurs 1
Sjukgymnastik och Massage
gifves af medicine kandidat A. Kjellberg, legit. sjukgymnast. Prospekt på begäran. Adr.: Stockholm, Mästersamuelsg. 64. Allm. tel. 667. (S. T. A. 61910)

Lagermans
Kraft-Skur-Pulver

förordas af läkare såsom ett i hygieniskt och sanitärt hänseende framstående rengöringsmedel. Användes å Stockholms epidemisjukhus, å de flesta hotell och mejerier inom riket, i badinrättningar, skolor, lasarett och andra allmänna inrättningar samt på flere järnvägar och ångbåtar och i hvarje kök där renlighet uppskattas. Inom verkstäder och fabriker har det blifvit mycket omtyckt såsom varande särdeles förträffligt till handtvättning. Till salu hos alla Diversehandlare i riket. Ende tillverkare **Kraft-Tvål-Fabriken, Jönköping.**

Kurs i Sjukgymnastik och Massage
från 15 Okt. 1899 till Maj 1900.
Upplysningar och prospekt erhållas genom **Doktor O. Wide,**
Adress under juli Pension Vesque, Rue Vaneau 31, Paris.

I Sjukgymnastik och Massage
börjar ny lärokurs den 1 nästk. okt. Prospekt gratis. **Professor G. A. Unman,**
Stockholm, Biblioteksgatan 11.

Till Direktör C. H. Liedbecks institut för

Sjukgymnastik o. Massage
antagas fortfarande elever, damer och herar i skilda kurser.
Undervisning i anatomi, fysiologi och sjukdomslära meddelas af läkare och medicinare amanuenser.
Fullständig undervisning i elektriska och den nya lätt- och tyngående dubbelaxlade handvibrators användning för sjuka.
Kapten W. Åmans symaskinskoppling till Direktör C. H. Liedbecks vibrator säljes äfven vid C. H. Liedbecks institut. Rikstel. 4165. Allm. Tel. 8087.

Höst terminen börjar d. 1 sept. Anmäl. dagl.
Prospekt på begäran. Bref besvaras med omgående.
OBS! Mest erkända Handelsläroverk.
P. Th. Björstedt, Handelsl. o. Kalligraf. Smålandsg. 31 B, Stockholm.

Professor Almquist skriver om Sano följande:

»Undertecknad, som på begäran undersökt ett munvatten kalladt »Sano» på förmåga att döda bakterier, har funnit att detta i 33 och 25 % utspädning dödar varkokken (pyogenes aureus) inom någon enda, ofta inom en minut. Munvattnet har således en afsevärd förmåga att döda stafven och kokken. Det kan nämligen antagas som säkert att de flesta sjukdomsstrände mikroorganismer, smittämnen i kolera, tyfus, difteri m. fl. äro betydligt lättare att döda än nämnda varkokk.
Stockholm den 23 maj 1899.
E. ALMQVIST,
professor i hygien.»

Sano säljes i parti och minut hos Albert Andersson, Uddevalla.

Pris pr flaska 1,25.

Återförsäljare antages å alla platser. Högsta rabatt.

Prenumerera på 'Idun'

MUSIK-INSTRUMENTER
af alla slag, Strängar och Tillbehör
Prisk. sändes gratis. erhållas bäst och billigast från **A. Th. Nilssons Musikhandel, Norrköping.**

Husmodrar!
Spara
är lösen för hvarje husmoder med en begränsad hushållspenning!
Huru göra en verkligt stor besparing? Jo, använd den i Edra hushåll Pellerins Margarin, Göteborg, som är bäst, drygast och billigast!

20-ÅRIG NORRLÄNSKA (studerande i Sthlm), mått på inackorderingslif, söker härmed en jämnvärd kamrat, hägad att under vintern dela hennes ungarlif med måltider å Nya Hushållsskolan. Svar till »L. D. 20», Iduns Exp. (147)

Utlåtande om Mellins Food.

Herr Axel Lennstrand, Gefle.
Till svar å Eder ärade skrivelse af den 10 dennes får jag härmed meddela att min lilla 14 månaders gamla son, hvaraf porträtt för närvarande ej finnes, fortfarande »gånge dagligen erhåller »Mellins Food» befinner sig däraf utmärkt väl.
Venersborg den 11 juni 1897.

Med all högaktning
IS. VON SYDOW.

Prof af MELLINS FOOD sändes på begäran gratis och franko från Axel Lennstrand, Gefle. Generaldepot för Sverige, Norge, Danmark och Finland. Bruksanvisning medföljer hvarje burk.

Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
Drottninggatan 6.

Hushållräkning 5 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

BRAND
FÖRSÄKRINGS
AKTIEBOLAGET
FENIX
JAKOBSTORG

Fru Sofia Larsson, Jönköping.
»Örtmixtur»
för magsjukdom.

Har rönt exemplörs framgång. Flera tusen människor välsigna den. Rekommenderas af läkare och barnmorskor. 6 fl. på en sats kosta 4: 40 pr sats. Sändes på järnväg mot efterkräf, på båtar endast då den är förut betald. Uppgif den sort, som önskas af de tre sorterna. Endast hel sats sändes.

Nr 1. Hellösande för kronisk förstoppning, magkatarr m. m.
Nr 2. Hallösande för magsyra, kolik, gallsten m. m.
Nr 3. Bindande för tarmkatarr, diarré m. m. — Jönköping i januari 1899.
Rikstelefon.
Sofia Larsson, Östra Storgatan 63. Jönköping.

Äkta Ledolin o. Ledolintvål
rekommenderas af flera framstående läkare. Ledolin: Erkänt säkert medel mot hudsjukdomar, ekzem, skrofler m. m. samt hals- (differti), strup-, mag- och tarmkatarr m. m. Ledolintvålen: Neutral, beredd af Ledolin, innehåller de finaste ämnen samt är ytterst välgörande för huden. Säljes i Stockholm och landsorten i de flesta större parfym-, handsk- och speceriaffärer. Tekn. Fabriken Ledolin, Stockholm. (S. T. A. 62123)

Göteborgs Handelsskola,
Göteborgs och Västra Sveriges förnämsta och mest anlitade handelsläroverk,
(Grundad 1880).

Östra Larmgatan 5, Göteborg.
Hösterterminen börjar den 5 september 1899. Vid läroanstalten emottagas såväl kvinnliga som manliga elever af hvarje samhällsställning och utan afseende på ålder eller förkunskaper. Grundlig och fullständig undervisning i dubbla italienska bokhålleriet, räkning, skönskrifning, rundskrift, svenska, tyska, engelska och franska språken. Ämnena äro valfria.
Nya huvudkurser börja den 18 sept., den 3 och 17 okt. och den 1 nov.
Bref besvaras pr omgående och prospekt kostnadsfritt på begäran.

Skolan inlyttar den 1 okt. i ny elegant lokal, Erik Dahlbergsgatan 2, hörn. af Parkgatan. — Göteborg i juli 1899.
Karl O. Lindeberg, skolans föreståndare.

FLODIN
Fotograf,
Drottninggatan 29 A.
Specialité: Konstnärligt utförda porträtt i kol- eller Pigmenttryck.

* * *
J. & F. MARTELL'S
* * *
VO
VSO
VSOP
VVSOP
COGNAC.

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS
BRAND- och DYRKFRIA
FÖRVARINGSHVALF

(Öppna alla söckendagar kl. 1/2 10—4)

innehållande c:a 1,650 st. skåpäck. Årlig hyra för fack, beroende af storleken, 20, 25, 35, 50 kronor. Testamenten, Gåfvobref och dylika handlingar emottagas till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar. (S. T. A. 55185)

Kontant 540,000 Kronor

fördelade i **8,223** vinster på

50,000, 10,000, 5,000, 1,000, 500, 100, 50 och 20 Kronor

utlottas den 1 November 1899. Pris för lottsedel 10 kr., till landsorten mot insänd likvid vid hvarje rekvisition åtföljd af 40 öre (till rek. porto och dragningslista). Hela behållningen tillfaller Nordiska Museets Byggnadsfond.

Nordiska Museets Lotteri,

Fredsgatan 32, Stockholm.

(G. 84834)

Aktiebolaget Fabriken

C. O. Borgs Söner, Lund. anlagd år 1739.

Färgeri, Kemisk Tvättanstalt, Ullspinneri, Väfveri, Garn- och Väfnadshandel.

Guldmedalj vid flera utställningar.

Vi rekommendera vårt rikhaltiga lager af alla slags garn, i såväl ull som bomull, till billigaste priser i äkta, fornnordiska växtfärger, passande till

Konstväfnad i allmogestil.

Förfrågningar om lämpliga garnsorter och färger besvaras omgående och prof med prissuppgifter sändas på begäran.

GEFLE MANUFAKTUR-AKT.-BOLAGS

Oblekta, Blekta och Färgade

VÄFNADER

Skyddsstämpel.

försäljas i parti från kommissionslagret
STOCKHOLM hos ADOLF BODELL.

LIEBIG Company's
KÖTT-EXTRAKT
Endast äkta
när hvarje burk bär namnteckning
Drygast, därför billigast.
i blått tryck.
En gros endast hos bolagets korrespondenter för Sverige
OTTO DAHLSTRÖM & Co., STOCKHOLM.
(S. T. A. 55406)

Köp alltid radiatorsmör!

!!! Agenter sökas !!!
för försäljning af Elektriska bälten. Prof. nettopriser och cirkulär sändas gratis och franko. Adr. Jean Thonérfelth, Burseryd.

Sparkassa 5 1/2 proc.
Aktiebolaget
Stockholms Privat-Assistans.
Bank- & Hufvudkontor
16 Regeringsgatan 16.

Använd vid
Lackning af buteljer
Monténs Vaxlack
Finnes hos hrr specerhandlande.
Göteborgs KEX.

Undervisning i Innesömnad.
börjas åter den 1 sept. Enkel, praktisk metod med användande af apparater för att undvika träckling. Mönster erhålles. Hvarje kurs (pris 15 kr.) omfattar 1 mån., 2 tim. dagl. Elev syr endast eget arbete. Äfven för fruar att beakta. Karin Egnér, Nybrogatan 53, 4 tr. Rikstel. 3530.

KNEIPP Vattenkur- anstalten
BORG. Begär prospekt. NORRKÖPING.

ATT LÄSA TILLSAMMANS med egen dotter för skicklig guvernant (student-ska) önskas en 12- å 13-årig kamrat. Vidare meddelar Grefvinnan Wachtmeister, St. Lindås pr Rännum. (208)

TILL GEMENSAM UNDERVISNING med egen 8-årig dotter, mottages i trefligt hem på landet jämnvärd intelligent flicka. Undervisningen meddelas af skicklig, musikalisk lärarinna. Moderlig omvårdnad. »A. Ö.», Axvall p. r. (190)

BILDAD UNGA FLICKOR emottagas vid Balsberga Pensionat, 15 min. värd från Mölnbo station, för att grundligt lära hushåll m. m. Pris 50 kr. pr mån. Vidare upplysningar genom Fru M. Pontin, Mölnbo. (207)

FINNES NÅGON BARNKÄR och snäll familj, hvilken som eget barn vill upptaga en liten frisk och snäll flicka om 1 år och 5 mån. Svar motsets tacksamt till »Vega», p. r. Sundsvall. (G. 86127)

Handväfda pappersmattor

För 65 öre pr meter erhålles starka, trefliga, ljusa gängmattor (särdeles passande för sommarvillor) från *Kromtorps Gärd*, adr. Verm. Björneborg.

EN BILDAD DAM med mångårig vana vid husliga värf, och som med omtanka och sparsamhet förstår att ordna ett hem och däri sprida trefnad, önskar nu genast eller till hösten plats som värddinna eller husföreståndarinna hos ungarl eller enkling. Finnes barn desto bättre. Moderlig omvårdnad utlovas. De bästa referenser kunna presteras. Svar märkt »A. E.», Flodajors. (181)

EN BILDAD UNG FLICKA önskar till hösten plats i bättre familj häst i Stockholm eller dess närhet. Är kunnig i alla inom ett hus förekommande göromål samt särskildt skicklig i sömnad o. handarbeten. Svar snarast möjligt sändes till »Blekings-flicka 21 år», Villa Maggi, Charlottenlund, Danmark. (178)

PLATS som husföreståndarinna i respektabelt ungarlshem, önskas af en stadgad anspråkslös flicka. Kunnig i finare och enklare matlagning. Små pretentioner. Svar till »K. J. 28», Söderköping. (205)

PRAKTISK och duglig flicka önskar plats i ett godt hem. Eger mångårig vana i ett större hems skötande. Helst i ett hem där hushållselever finnes. Mundliga och skriftliga rek. finnes. Svar till »Ordningssinne», Iduns exp. (203)

VÄRDINNEPLATS sökes af duglig och ordningssinnad flicka, som med sparsamhet och omtanka kan sköta ett hem. Eger vana på alla områden, som kan tagas i anspråk i ett väl ordnat hem. Tillförlitliga rek. finnes. Svar till »Ordning och flit», Iduns exp.

FÖR HÖSTEN, längre eller kortare tid, sökes plats i familj af kvinnligt examinerad sjukgymnast och massör. Bref till »Gymnast 18», Poste restante, Helsingborg. (200)

PLATS att antingen på egen hand förestå hushåll eller också gå frun tillhanda i ett litet hem, önskas nu eller till hösten af därtill kompetent fruntimmer. Små lönepretentioner men önskar i stället bli ansedd som medlem af familjen. Svar till »E. E.», Djuvholm p. r. (193)

EN BÄTTRE, anspråkslös flicka önskar till höstens plats, att mot frött vivre deltaga uti alla hushållsgöromål. Svar till »1899», Gärsnäs p. r. (201)

EN UNG FLICKA.
önskar plats i bättre familj, kunnig i musik, finare handarbeten m. m. och villig att gå frun tillhanda. Vidare genom korrespondens. Svar till »H.», Mölnbo p. r. (206)

EN UNG FLICKA af god familj, musikalisk och van vid arbete önskar plats i familj. Små pretentioner. Svar tacksamt till »Fina ref.», Fömedl. och Annonbyrå, Sibylleg. 10, Stockholm. (182)

EN BILDAD, anspråkslös flicka, som genomgått en kurs i bokhålleriet och är kunnig i musik och handarbete, önskar plats i familj, för att vara behjälplig i såväl husliga som skriftliga göromål. Svar till »22 år», Vestervik p. r. (176)

EN 24-ÅRS arbetsam, ord., glad o. musikflicka, önskar till hösten plats som värddinna i bättre ungarlshem, häst i Sthlm, eller som ens. i 2 pers. hush., är kunnig i matl., bakt., strykn. samt allt hvad som förek. in. ett hem, utträtt gärna en jungfrus syslor. Basta rek. finnes. Svar till »Arbetsam Norrländska», Ljusdal p. r. (184)

Sv. Panoptikon
Stockholm.
* Största sevärdhet. *

EN UNG FLICKA
söker plats i pension eller musikaliskt, bi dadt hem, för att undervisa helst mera försigkomna elever i sång och musik, efter nyaste metod och erkänt framstående mått, samt för öfrigt med sin musikalisk gåfva och glada humör vara till glädje och trefnad inom familjen. Svar till »F.», Eköping p. r. (162)

UNDERVISNINGSV. LÄRARINNA önskar plats i bildad familj för att undervisa mindre barn och vanliga skolämne språk och musik. Svar till »L.», Iduns expedition.

EN FLICKOR önska i höst mot frivivret godt hem, häst i prästfamilj, är kunniga och villiga att deltaga i alla inom hus förekommande sysslor. Svar till »F. G.», Grums. (180)

BILDAD, glad, enkel flicka, önskar plats kunnig i matl., bak, sytt, sömn., villig sparsam, ordentlig. Svar »Pålitlig», S. Gumælii Annonbyrå, Sthlm. (G. 3753)

LÄRARINNA, undervisningsvan i alla ären, språk, musik, handarb. sök. plats Gläd, arbetsam. Svar »God förmåga», S. Gumælii Annonbyrå. (G. 3754)

EN UNG, BILDAD FLICKA, som genomgått 8-kl. läroverk och äger flerårig undervisningsvana i vanl. skolämnen, språk och musik, söker till hösten plats som lärarinna i god familj. Svar med utsatta löne förmåner sändas till »A. S.», Örebro p. r.

INFÖDD TYSKA önskar plats uti bildad familj, för att undervisa i sitt moders mål, samt såsom sällskap och biträde i näre sysslor. Goda rek. fordras. Svar till »25 år», Persberg p. r. (199)

EN BILDAD, medelålders dam, önskar från hösten plats som sällskap och hjälp i familj eller hos ensam person, som ämnas resa utrikes. Svar märkt »E.», torde inlämnas till Iduns exp. (197)

EN UNG, ANSPRÅKSLÖS FRU, vänlig och villig samt kunnig i hushållsgöromål, önskar plats som husföreståndarinna eller sällskapsdam. Skicklig i handarbeten. Prima referenser. Svar märkt »A.», till Iduns exp. (196)

PLATS ATT LÄSA med mindre barn (äfven gossar till 1 kl.) önskar en ung flicka, van att undervisa. Goda vittor. Små anspråk. Svar till »L.», Iduns exp Stockholm. (212)

Lediga platser
återfinnas i innerarket!

HEL GOD INACKORDERING
med deladt rum, från september, önskar ung flicka. Rummet deladt helst med en flicka vid teknisk skola eller kontor. Pr högst 55 kr. Svar till Iduns exp. märk »E. B. 19».

OFFICERSFAMILJ, boende i vackert och särdeles sundt belägen småstad, emottages två friska, välartade skolfr. om 11-15 år. Tillf. till god skol- och musikundervisning. God omvårdnad kan påräknas. Svar till »Skolgång», Iduns exp. (198)

15-ÅRIG FLICKA fr. landet, hvilken vi lära matlagning och finare handarbete, önskar fortast möjligt inackordering bildad familj, där dotter (dottrar) finnas. Svar, innehållande nödiga upplysningar och anspråk, insändas till »E. D.», Iduns exp.

26-ÅRS BÄTTRE FLICKA, förlofvad, önskar i tyst, bättre hem på landet, där hon under vänligt bemötande kan lefva obemärkt, få lära sig god matlagning samt hushålls under cirka 3 mån. Svar med pris till »H. L.», Tidningsk. Karlavägen 6, Stockholm.

ELEV HOS D:R ARVEDSON under ny statsläsare erbjudes inackordering i god hem, där egen dotter skall genomgå nämnd institut. Referenser önskas. Svar märk »Elev 99» sändes Fellingsbro p. r. (152)

I PRÄSTFAMILJ I SÖDRA DALARNI mottages under stundande läsår en välartad gosse om 12 å 15 år att läsa tillsammans med en annan dylik, som på grund af se utveckling ej lämpat sig för allmänt läroverk. Reflekterande vände sig till Past. V. Hellström, Bredgrind. Referenser: Gros handl. Aug. Söderholm, Mariefred, och L. roverskadjunkten V. Samuelsson, Strånsås. (G. 85944)

UTI ETT TREFLIGT och sundt belägt hem på landet vid Västskusten, kan en 9 å 10 års flicka, med skolkunskaper a intagas uti 1-sta klass å Elementarläroverk erhålla hel inackordering, att tillsammans med husets dotter åtnjuta undervisning i skicklig lärarinna, uti vanliga skolämnen språk och musik. Svar till »God kamrat Onsla p. r. (Nord. A. B. 8525)